

Велику роль у залученні малюка до світу математики відіграють батьки. Звичайно, вихователь під час занять, індивідуальної роботи, спостережень, екскурсій, дидактичних та сюжетно-рольових ігор формує у дитини елементарні логіко-математичні знання, уявлення, вміння та навички, однак спонукати дитину до пізнання – це завдання найближчих їй людей, а до того ж чудова можливість поспілкуватися зі своїм малям.

Навчання дошкільника математики – це передусім не накопичення у нього математичних знань та елементарних уявлень про число, множину, геометричні фігури, лічбу, класифікацію, вимірювання, орієнтування у просторі і часі, а формування логіко-математичної компетентності – тобто вміння застосовувати ці знання у повсякденному житті. Процес цей має бути неперервним, цілісним і наскрізним, тобто здійснюватися не лише на відповідних заняттях чи під час перебування дитини у дошкільному закладі, а повсякчас: вдома, на прогулянці, на відпочинку. Адже «математика» оточує нас повсюди, це і має показати та пояснити дорослий малюку, зацікавлюючи його та підтримуючи стійкий інтерес до цієї захопливої науки.

Ось декілька порад батькам про те, як можна розвивати логіко-математичне мислення дитини у невимушеній «домашній» обстановці, під час повсякденного спілкування.

На прогулянці

На прогулянці не звертайте увагу дитини на цифри на будинках, машинах, рекламних щитах, вивісках. Називайте малюкові цифри, які бачите, і просіть, щоб він їх повторив. Для цього пограйте у гру «Відлуння»: нагадайте своєму маляті, що ви у горах чи у будинку чули, як луна «повторює» останні слова, і запропонуйте йому на певний час стати такою луною. Наприклад: «Я скажу чотири, а ти повториш за мною двічі (тричі...) «чотири», «чотири»... Така гра не лише допоможе дитині запам'ятати числа, а й сприятиме закріпленню навичок лічби, розвитку уваги.

У кімнаті

Коли дитина просить, щоб ви почитали їй улюблену казку, оповідання, віршик, перед тим, як задовольнити її прохання запропонуйте їй знайти відповідну сторінку за номером (від 1 до 10).

Якщо ви зібралися пересадити кімнатні квіти, запропонуйте дитині взяти участь у процесі, підібрати горщики відповідного розміру, полічити їх, можна розкласти перед нею пластмасові горщики різні за розміром і дати завдання скласти їх один на один за принципом мотрійки. Можна також пропонувати викладати з них аераційні ряди, групуючи за певними ознаками. Цей процес не лише захоплює малюка, а й розвиває у нього мисленнєві операції аналізу та серіації.

Заохочуйте дитину самостійно організовувати свій ігровий простір. Наприклад, запропонуйте гру «Кафе». Нехай малюк сам підготує необхідні атрибути, обладнає дизайн приміщення, згрупує предмети, які будуть використовуватися у грі, за якістю (масою, формою, кольором, величиною), множинами (кондитерські вироби, напої, фрукти), виготовить та розклеїть цінники. А ви, відвідуючи «кафе» свого малюка, не забувайте хвалити його старанність.

На кухні

Під час приготування обіду спонукайте малюка лічити овочі та фрукти. Наприклад, запитайте, скільки в кошику для приготування борщу моркви, буряка, картоплі, цибулі.

Попросіть перебрати квасолю та горох у різні ємкості. Або висипте на тацю макарони різні за формою та розміром і запропонуйте розкласти їх за однією або двома ознаками. Це завдання розвиватиме вміння дитини класифікувати предмети, а також дрібну моторику та сенсорику.

Коли варите кашу, запропонуйте малюкові умовною морквою відміряти крупу. Наприклад, попросіть у нього три склянки крупи для варки або скажіть, нехай визначить, скільки ще склянок крупи залишилося у мішечку чи посудині для її зберігання.

В природі

Виїжджаючи з дітьми на природу (на берег річки, озера чи моря) можна зайняти їх пошуками «курячого бога». Це камінчики з діркою, які, за словами людей, приносять щастя тому, хто їх знаходить. Камінчики можна лічити, групувати за розміром, кольором, нанизати на нитку.

Можна полічити, хто знайшов більше камінчиків, порівняти, чиє намисто найдовше шляхом накладання одне на одне.

Цікаво буде оголосити конкурс на знаходження найменшого чи найбільшого камінчика.

Камінчики, які мають незвичну форму, можна розфарбувати фарбами, восковими олівцями.

З шишок, каштанів, камінців, листочків, гілочок попросіть дітей викласти якусь геометричну фігуру або інше зображення, порівняти, яких матеріалів використано більше.

Під час спостережень за деревами спонукайте дитину лічити кроки до дерева (точний окомір), листочки на дереві, пташок, які прилетіли чи відлетіли. Для розвитку орієнтування у просторі запитуйте малюка, у який бік хиляться гілочки, коли дме вітер, - вправо чи вліво; хто живе на дереві, а хто під ним.

Для розвитку вміння порівнювати за величиною пропонуйте такі завдання: знайти найвищий дуб; обійняти найтовстіше дерево; виміряти

мотузкою товщину клена та прикласти до умовної мірки; викласти з листочків велике та маленьке коло, найдовшу, найкоротшу доріжку; підійти до найвищого дерева.

Ігри на упізнавання

Запропонуйте дитині пошукати навколо себе предмети, що мають форму яких-небудь геометричних фігур, - їх навколо величезна кількість.

Запропонуйте малюкові назвати геометричні фігури, які використовував художник для малюнків.

Запропонуйте дитині на дотик дістати з мішечка предмет певної форми.

Покажіть дитині декілька геометричних фігур. Попросіть її заплющити очі й заховайте одну з них. Запитайте, що саме заховане.

Мозаїка

Ця гра допоможе вашій дитині краще орієнтуватися в геометричних фігурах і навчитися їх називати. Грати в неї необхідно разом із дитиною, ніби допомагаючи їй. Для гри потрібно намалювати на аркуші паперу який-небудь візерунок або картинку, що складається з геометричних фігур і розфарбувати фігурки нарізані з кольорового паперу фігурки, які підходять за розміром, кольором і формою до фігур, на малюнку. Дитині необхідні називати, яка фігурка їй потрібна і якого кольору, а ви знаходитимете і подаватимете їй ці фігурки. Потім доречно помінятися з дитиною, щоб ви називали їй фігурки з малюнка, а вона їх шукала серед вирізаних.

Така гра дуже швидко навчить дитину правильно називати фігури, а крім того, допомагатиме їй розвивати мовлення.

Малюнки з фігур

Наступний етап гри складніший для дитини. Проте саме ця гра сприятиме розвитку навичок креслення малюнка і його аналізу.

Запропонуйте дитині самій, олівцем чи фломастерами, намалювати, використовуючи тільки геометричні фігури, різні картини. Почати краще з будиночків, казкових веж і машинок. А далі надайте дитині можливість обирати самій.

Як бачите, розвивати логіко-математичне мислення вашого малюка – цікаво і цілком доступно у домашніх умовах. Крім того, всі наведені завдання сприяють формуванню не лише відповідних математичних вмінь, але й загальної життєвої компетентності дитини, розширюють її світогляд та закріплюють набуті знання з інших галузей.